

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 392'ye 1 inci Ek)

Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/660)

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/660

Karar No. : 5'e 1. Ek

16.1.1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bilindiği gibi, Komisyonumuzun 27-31.10.1997 tarihlerinde yaptığı 2 ve 3 üncü birleşimlerinde görüşülüp kabul edilerek Yüksek Başkanlığa sunulan, Başkanlıkça S. Sayısı 392 olarak bastırılıp dağıtılan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminde yer alan "Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı"nın görüşmelerine Genel Kurulun 10.12.1997 tarihli 26 ncı Birleşiminde başlanmış, ancak, 1 inci maddesinin kabulünü müteakiben, 2 nci maddesi üzerindeki görüşmeler sırasında, 2 nci ve müteakip maddelerinin yeniden değerlendirilebilmesini teminen, verilen önergelerle birlikte, İçtüzüğü'nün 88 inci maddesi uyarınca Komisyonumuza geri verilmesi talep edilmiş ve bu talep yerine getirilerek, Tasarının 2 nci ve müteakip maddeleri ve önergeler Komisyonumuza geri verilmiştir.

Komisyonumuza geri verilen maddeler ve önergeler, Komisyonumuzun 15.1.1998 tarihinde yaptığı 31 inci Birleşiminde, Hükümeti temsilen Maliye Bakanı Zekeriya Temizel'in başkanlığında, Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

— Tasarının, terörün yarattığı olumsuzluğu bir ölçüde de olsa gidermeye yönelik olduğu, teşviklerin öncelikle terör bölgesine verilmesi gerektiği, oysa, konunun Tasarının temel amacı dışına taşarak, özel sektör yatırımlarının teşvik edilmesi şekline dönüştürüldüğü,

— Kapsama alınacak illerin tespitinde, fert başına GSYİH miktarları ile sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerinin kriter olarak kullanılabileceği,

— Bu kriterlerin yanı sıra Bakanlar Kuruluna bu illerin tespiti konusunda yetki verilmesinin de yerinde olacağı,

— Getirilen kriterlerin bölgelerarası gelişmişlik düzeyini belirlemede yeterli olmadığı, iklim ve ulaşılabilirlik şartlarının da önemli olduğu,

— İller arasındaki gelişmişlik farklılıklarından ziyade ilçelerarası gelişmişlik farklılıklarına bakılması gerektiği,

— Yapılan düzenlemelerin reform niteliğinde olmadığı, geçici bir iyileştirme niteliği taşıdığı,

— Beklenen sonuçlara ulaşılabilmek için sadece teşviklerin yeterli olmayacağı, ulaşım zorluklarının giderilmesi, bilhassa havaalanı ve sosyal tesis yapımına öncelik verilmesi suretiyle müteşebbise kolaylık sağlanması gerektiği,

— Konunun bekleme tahammülü olmadığı, en kısa zamanda sonuçlandırılması gerektiği,
— Göç veren illerin öncelikli olarak değerlendirilmesi, gelecekleri tehlikede görülen bu illerin mutlaka öncelik taşınması gerektiği,

— Tasarının kapsamı dışında kalan tüm kalkınmada öncelikli il ve ilçelerin, sosyal ve ekonomik gelişmeyi hızlandırmak, eşitsizlikleri aşmak için, hazırlanacak “Bölgesel Kalkınma Planları” çerçevesinde teşvik edilmesi gerektiği,

Gibi görüş ve eleştirileri takiben, Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

— Olağanüstü Hal Bölgesinde terör nedeniyle yatırımların durma noktasına geldiği, bunun sonucu olarak işsizliğin arttığı ve bölgeden olağanüstü bir göçün yaşanmaya başlandığı, bölgenin kalkınması için, süratle ekonomik tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyulduğu,

— Tasarının terörün getirdiği olumsuzlukları ortadan kaldırmaya yönelik bir adım olduğu,

— Ülkemizde, bölgeler arasındaki ekonomik ve sosyal dengesizliğin sadece bu Tasarı ile giderilmesinin mümkün olmadığı, ancak özellikle Olağanüstü Hal Bölgesinde ekonomik ve sosyal şartların dayatması neticesinde acil olarak birtakım tedbirlerin alınmasının uygun görüldüğü, daha sonra ülke genelini kapsayacak detaylı ve geniş önlemlerin alınacağı,

— Ülkenin gelişmişlik haritası göz önünde bulundurulmak suretiyle yeni bir teşvik politikasına ihtiyaç duyulduğu, bunun için çalışmaların devam ettiği,

— Tasarının kapsamının genişletilmemesi gerektiği, belli kriterler getirilmek amacıyla geri alınan düzenlemenin, olabildiği kadar objektif kriterlere kavuşacağı düşünülendiği,

İfade edilmiştir.

Bu görüşmeleri takiben, Genel Kurulda verilen önergeler de dikkate alınmak suretiyle Komisyonumuzca daha önce kabul edilen metnin 2 nci ve müteakip maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Komisyonumuz metninin;

— “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesi; bu Kanunda geçen Olağanüstü Hal Bölgesinin; Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Olağanüstü Hal Bölgesi ve mücavir alanına dahil iller ile Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca belirlenen fert başına GSYİH miktarları 1 500 ABD Doları veya daha az ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi- 0,5 ve daha düşük bulunan illerden Bakanlar Kurulunca tespit edilecek illeri de kapsamı doğrultusunda yeniden düzenlenmiş, bu suretle, Olağanüstü Hal Bölgesi ve Mücavir alanına dahil;

- Batman,
- Bingöl,
- Bitlis,
- Diyarbakır,
- Hakkâri,
- Mardin,
- Muş,
- Siirt,
- Şırnak,
- Tunceli,
- Van,

İlleri ile, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca belirlenen fert başına GSYİH miktarları 1 500 ABD Doları veya daha az ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi 0.5 ve daha düşük bulunan ve ekli (1) ve (2) sayılı listelerde de görüleceği gibi;

- Adıyaman,
- Ağrı,
- Ardahan,
- Bayburt,
- Erzurum,
- Gümüşhane,
- Iğdır,
- Kars,
- Ordu,
- Şanlıurfa,
- Yozgat,

İllerinden, Bakanlar Kurulunca tespit edilecek olan illerin Tasarı kapsamına alınması sağlanmıştır.

- Diğer maddeleri, Komisyonumuzca daha önce kabul edilen şekliyle aynen benimsenmiştir. Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

RAPORA EKİLİ LİSTELER

(1) SAYILI LİSTE

İller İtibariyle Kişi Başına Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla- (Sıralı) (Kaynak : D.İ.E.)

İller	1996			
	Cari Fiyatlarla	Nüfus	Kişi Başına	Kişi Başına
	Value	Population	GSYİH	GSYİH
	000 000 TL.	(000)	TL.	\$
Kocaeli	671 080 076	1 159	578 958 014	7 096
Yalova	59 879 501	168	357 306 106	4 379
İzmir	1 095 499 911	3 133	349 719 302	4 286
İstanbul	3 140 021 242	8 980	349 651 742	4 286
Kırklareli	109 442 992	316	346 091 061	4 242
Muğla	224 477 838	651	344 589 243	4 223
Ankara	1 162 494 467	3 584	324 398 894	3 976
Bilecik	60 633 184	190	319 085 074	3 911
Kırıkkale	100 695 517	316	318 530 698	3 904
Çanakkale	138 527 156	439	315 881 161	3 872
Karaman	64 202 932	220	291 686 991	3 575
Bursa	559 232 992	1 932	289 443 089	3 548
Tekirdağ	152 676 152	546	279 748 081	3 429
Zonguldak	181 776 496	656	277 228 479	3 398
Antalya	382 113 829	1 433	266 693 441	3 269
Manisa	335 525 205	1 264	265 479 081	3 254
Eskişehir	178 969 093	681	262 865 899	3 222
Aydın	234 865 055	911	257 937 287	3 161
İçel	398 738 407	1 552	256 998 892	3 150
Balıkesir	249 684 567	1 029	242 610 293	2 974
Bolu	135 625 524	563	240 723 034	2 950
Adana	516 250 618	1 161	238 911 453	2 928
Nevşehir	69 290 569	296	234 028 881	2 868
Sakarya	178 156 243	762	233 765 564	2 865
Artvin	43 106 367	186	231 313 176	2 835
Kütahya	139 097 647	604	230 269 337	2 822
Edirne	92 344 187	412	224 360 737	2 750
Denizli	183 809 087	842	218 211 428	2 675
Rize	63 753 648	301	211 995 597	2 598

İller	1996			
	Cari Fiyatlarla	Nüfus	Kişi Başına	Kişi Başına
	Value	Population	GSYİH	GSYİH
	000 000 TL.	(000)	TL.	\$
Kilis	32 465 383	154	210 771 747	2 583
Burdur	53 557 640	256	209 426 320	2 567
Hatay	241 974 956	1 223	197 903 766	2 426
Çorum	114 410 110	603	189 588 956	2 324
Samsun	221 581 552	1 193	185 778 504	2 277
Elazığ	92 773 228	501	185 061 225	2 268
Kastamonu	67 998 617	371	183 372 164	2 247
Niğde	57 336 374	316	181 299 068	2 222
Uşak	54 246 456	307	176 668 054	2 165
Konya	343 962 945	1 959	175 571 112	2 152
Trabzon	136 286 763	782	174 346 410	2 137
Gaziantep	206 930 047	1 192	173 631 370	2 128
Amasya	57 876 058	345	167 580 851	2 054
Kayseri	170 074 956	1 023	166 258 167	2 038
Malatya	117 667 933	729	161 478 061	1 979
Kırşehir	39 108 763	243	161 219 399	1 976
Kahramanmaraş	148 018 133	938	157 864 286	1 935
Isparta	76 723 794	493	155 671 511	1 908
Karabük	37 921 965	246	154 179 399	1 890
Diyarbakır	182 820 248	1 285	142 304 239	1 744
Sinop	33 202 476	235	141 432 778	1 733
Tokat	104 348 230	750	139 127 449	1 705

İller İtibariyle Kişi Başına Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla-(Sıralı)

İller	1996			
	Cari Fiyatlarla	Nüfus	Kişi Başına	Kişi Başına
	Value	Population	GSYİH	GSYİH
	000 000 TL.	(000)	TL.	\$
Erzincan	39 709 818	288	138 048 601	1 692
Afyon	107 957 933	815	132 430 086	1 623
Sivas	96 728 392	734	131 768 009	1 615
Tunceli	13 703 053	104	131 663 909	1 614
Çankırı	32 954 235	264	124 935 493	1 531

İller İtibariyle Kişi Başına Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla - (Sıralı)

1996

İller	Cari Fiyatlarla	Nüfus	Kişi Başına	Kişi Başına
	Value	Population	GSYİH	GSYİH
	000 000 TL.	(000)	TL.	\$
Aksaray	39 953 288	352	113 518 171	1 391
Yozgat	68 062 373	607	112 185 485	1 375
Şanlıurfa	139 685 282	1 258	111 062 305	1 361
Erzurum	88 817 337	807	110 010 128	1 348
Siirt	28 013 721	256	109 533 425	1 342
Ordu	97 205 778	889	109 344 800	1 340
Mardin	69 258 930	634	109 200 910	1 338
Batman	43 994 856	416	105 823 005	1 297
Gümüşhane	15 641 013	153	102 547 209	1 257
Adıyaman	60 993 644	611	99 748 222	1 223
Giresun	47 807 222	481	99 376 852	1 218
Bartın	19 833 484	201	98 741 351	1 210
Ardahan	10 864 456	112	96 781 129	1 186
Iğdır	12 583 057	139	90 418 259	1 108
Kars	27 054 563	303	89 408 493	1 096
Bayburt	8 383 561	101	83 119 123	1 019
Van	60 369 165	742	81 309 105	997
Şırnak	25 245 786	318	79 311 698	972
Bingöl	18 810 683	252	74 664 826	915
Hâkkari	15 079 394	214	70 429 901	863
Bitlis	23 786 386	359	66 349 567	813
Ağrı	24 185 558	444	54 427 847	667
Muş	22 170 100	416	53 335 306	654
Toplam	14 772 110 189	62 697	235 611 113	2 888

(2) SAYILI LİSTE

(KAYNAK : 1996- D. P. T.)

Tablo-6 İLLERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞİMİŞLİK SIRALAMASI

<u>Sıra</u>	<u>İl</u>	<u>Endeks</u>	<u>Sıra</u>	<u>İl</u>	<u>Endeks</u>
1	İstanbul	4,879015	41	Afyon	-0,228109
2	Ankara	3,324472	42	Niğde	-0,280378
3	İzmir	2,707983	43	Kastamonu	-0,331970
4	Kocaeli	1,745641	44	Çorum	-0,338263
5	Bursa	1,561681	45	Giresun	-0,342129
6	Eskişehir	1,010243	46	Artvin	-0,361540
7	Antalya	0,979019	47	Erzincan	-0,369077
8	Tekirdağ	0,912105	48	Sivas	-0,408015
9	Adana	0,825002	49	Aksaray	-0,449240
10	İçel	0,692054	50	K. Maraş	-0,450686
11	Muğla	0,625896	51	Bartın	-0,472164
12	Aydın	0,572214	52	Tokat	-0,481332
13	Balıkesir	0,566499	53	Çankırı	-0,506919
14	Kırklareli	0,554468	54	Sinop	-0,512526
15	Kayseri	0,530593	55	Ordu	-0,535689
16	Denizli	0,501473	56	Erzurum	-0,550649
17	Bilecik	0,474944	57	Diyarbakır	-0,614462
18	Edirne	0,408019	58	Yozgat	-0,639394
19	Zonguldak	0,362269	59	Şanlıurfa	-0,657586
20	Çanakkale	0,351583	60	Tunceli	-0,694920
21	Isparta	0,337425	61	Adıyaman	-0,752853
22	Manisa	0,308470	62	Kars	-0,754675
23	Uşak	0,249609	63	Gümüşhane	-0,783385
24	Konya	0,220072	64	Bayburt	-0,798578
25	Gaziantep	0,199953	65	Batman	-0,869404
26	Hatay	0,189559	66	Mardin	-0,916083
27	Sakarya	0,154779	67	Van	-0,955459
28	Bolu	0,147192	68	Siirt	-0,970848
29	Burdur	0,144998	69	İğdır	-0,980015
30	Kırıkkale	0,141061	70	Hakkâri	-1,053626
31	Kütahya	0,093397	71	Bitlis	-1,056951
32	Nevşehir	0,006389	72	Ardahan	-1,057505
33	Elazığ	-0,024586	73	Bingöl	-1,060746
34	Trabzon	-0,034803	74	Ağrı	-1,134534
35	Samsun	-0,042239	75	Şırnak	-1,224524
36	Kırşehir	-0,116527	76	Muş	-1,244671
37	Rize	-0,122267			
38	Malatya	-0,179552			
39	Amasya	-0,193947			
40	Karaman	-0,225250			

Sonuçta, İstanbul, Bursa, Çankırı ve Kocaeli illerinin, Tablo-6'da verilen, mevcut sıralamadaki yerlerini korudukları görülmektedir. Diğer taraftan, Kilis'in Gaziantep ilinden ayrılması, Gaziantep'in sıralamadaki konumunu 4 sıra yükseltirken (25 inci sıradan, 21 inci sıraya), Karabük'ün Zonguldak ilinden ayrılması, Zonguldak'ın sıralamadaki konumunu 11 inci sıraya düşürmüştür. (19 uncu sıradan, 30 uncu sıraya). Bunun yanında, Yalova ili 6 ncı sırada, Karabük ili 25 inci sırada, Kilis ili ise 52 inci sırada yer almıştır.

Başkan	Başkanvekili
<i>Biltekin Özdemir</i>	<i>Metin Şahin</i>
Samsun	Antalya
Sözcü	Kâtip
<i>Hüseyin Yayla</i>	Miraç Akdoğan
Hatay	Malatya
Üye	İmzada bulunamadı
<i>Mustafa Küpeli</i>	Üye
Adana	<i>İ. Ertan Yülek</i>
Üye	Adana
<i>Aydın Tümen</i>	Muhalefet şerhi eklidir.
Ankara	Üye
Üye	<i>Süleyman Hatinoğlu</i>
<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>	Artvin
Bartın	Üye
Üye	<i>Abbas İnceayan</i>
<i>Mustafa Çiloğlu</i>	Bolu
Burdur	Üye
Üye	<i>Ertuğrul Yalçınbayır</i>
<i>Ali Rahmi Beyreli</i>	Bursa
Bursa	Üye
Üye	<i>Hilmi Develi</i>
<i>Aslan Polat</i>	Denizli
Erzurum	Karşı oy yazısı eklidir.
Muhalefet şerhim eklidir	Üye
Üye	<i>Mustafa Balçılar</i>
Halil Yıldız	Eskişehir
Isparta	Üye
İmzada bulunamadı.	<i>Refik Aras</i>
Üye	İstanbul
<i>Ali Topuz</i>	Üye
İstanbul	<i>Algan Hacaloğlu</i>
Karşı oy yazısı eklidir.	İstanbul
Üye	Karşı oy yazısı eklidir.
<i>Esat Büttin</i>	Üye
Kahramanmaraş	<i>Şinasi Altın</i>
	Karabük

Üye
Çetin Bilgir
Kars
Üye
Nurettin Kaldırımçı
Kayseri
Üye
Hayrettin Uzun
Kocaeli
Üye
Doğan Baran
Niğde
İmzada bulunamadı
Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Hadi Dilekçi
Kastamonu
Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
Üye
Süleyman Çelebi
Mardin
Üye
Abdüllatif Şener
Sivas
İmzada bulunamadı
Üye
Yıldırım Aktürk
Uşak

Üye
Hasan Çağlayan
Çorum
İmzada bulunamadı

KARŞI OY YAZISI

2 nci maddede vermiş olduğumuz “Bu Kanunda geçen Olağanüstü Hal Bölgesi, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Olağanüstü Hal Bölgesi ve mücavir alanına dahil iller ile Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca belirlenen fert başına GSYİH miktarları 1750 ABD Doları veya daha azı ile DPT Müsteşarlığınca belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi sıfır veya daha düşük bulunan illeri kapsar; kalkınmada öncelikli yöreler ise, Bakanlar Kurulunca bu yöreler kapsamına alınan illeri ve ilçeleri kapsar” şeklindeki değişiklik önergemizin Komisyonunda reddedilmiş olması ve daha evvel verdiğimiz karşı oy yazımızın 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri gereğince bu yasa önergesine karşı oy kullanıyoruz.

Algan Hacaloğlu
İstanbul

Ali Topuz
İstanbul

Hilmi Develi
Denizli

MUHALEFET ŞERHİMİZ

Görüşülmekte olan 1/660 esas numaralı Tasarının 2 nci maddesi tarif edilirken kapsamın ,

Bu Kanunda geçen Olağanüstü Hal Bölgesi, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Olağanüstü Hal Bölgesi ve mücavir alanına dahil iller ile DİE Başkanlığınca belirlenen fert başına GSYİH miktarları 1 500 ABD Doları veya daha az DPT Müsteşarlığınca belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi -0,5 ve daha düşük bulunan illerden Bakanlar Kurulunca tespit edilecek illeri denmekte, esasında ekonomik ve sosyal şartları bu esasa uyan illeri kanun kapsamına alarak yapmak gerektirdi. Aksi halde Bakanlar Kurulunun uygun gördüğü illeri alır denmekle siyasî tercihe açık bir durum meydana geleceğinden ve belkide hiçbir ili almadan sadece OHAL uygulanan iller ile iktifade edileceği endişemizle, ayrıca Tasarı ile işçi sayısını esas alan hesaplamalar ile uygulama zorlukları olacaktır.

Tasarının sadece işletme döneminde bazı teşvikler getirmesine rağmen, yatırım safhasında finans desteği getirmemektedir. Ayrıca gelişmiş illerin yanında hiç gelişmemiş ilçeler de vardır. Teşviki tedbirlerinin ilçeler bazında düşünülmemesi de hatalı bir durumdur. Bu nedenler ile Tasarıya muhalifiz.

Aslan Polat

Erzurum

Cevat Ayhan

Sakarya

İ. Ertan Yülek

Adana

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

OLAĞANÜSTÜ HAL BÖLGESİNDE VE KALKINMADA ÖNCELİKLİ YÖRELERDE İSTİHDAM YARATILMASI VE YATIRIMLARIN TEŞVİK EDİLMESİ İLE 193 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

Kapsam

MADDE 2. – Bu Kanunda geçen Olağanüstü Hal Bölgesi; Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Olağanüstü Hal Bölgesi ve mücavir alanına dahil iller ile Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca belirlenen fert başına GSYİH miktarları 1 500 ABD Doları veya daha az ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi –0.5 ve daha düşük bulunan illerden Bakanlar Kurulunca tespit edilecek illeri, Kalkınmada Öncelikli Yörelere ise; Bakanlar Kuruluca bu yörelere kapsama alınan illeri ve ilçeleri kapsar.

Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası

MADDE 3. – a) Bu maddenin yürürlük tarihi ile 31.12.2000 tarihi arasında; Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamında sayılan illerde yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu illerdeki iş yerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırmaları şartıyla münhasıran bu iş yerlerinden elde ettikleri kazançları işe başlama tarihinden itibaren yatırım dönemi dahil 5 vergilendirme dönemi gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu kazançlar hakkında; 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 6 numaralı bendinin (b) alt bendi hükümleri uygulanmaz.

b) (a) fıkrasında belirtilen gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin anılan fıkradaki istisna istisnasının sonundan başlamak ve 31.12.2007 tarihinde sona ermek üzere, bu illerdeki işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak on ve daha fazla işçi çalıştırmaları şartıyla, münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinden aşağıda belirtilen oranlarda indirim yapılır:

İndirim oranı; 10 işçi çalıştıranlarda % 40, 51 ve daha yukarı işçi çalıştıranlarda % 60'dır. 11 ile 50 arasında (50 dahil) işçi çalıştıranlar için uygulanacak indirim oranı % 40 oranına herbir işçi için 0.5 puan eklemek suretiyle bulunur.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kapsama dahil illerde iş yeri bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, 31.10.1997 tarihinden önce vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçi sayısının 10 ve daha yukarı olması halinde, 1.1.1998-31.12.2007 tarihleri arasında bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisine bu fıkrada belirtilen indirim oranları uygulanır.

Bu fıkra kapsamına giren kazançlar üzerinden, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 6 numaralı bendinin (b) alt bendine göre tevki edilecek gelir vergisi için de yukarıda belirtilen oranlarda indirim yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Çalışanlardan Kesilen Vergilerin Ertelenmesi

MADDE 4. – 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere; Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamında sayılan illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.10.1997 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin, ücretlerinden kesilen ve beyan edilerek tahakkuk ettirilen gelir ve damga vergileri, beyanname verme süresini izleyen ikinci yılın aynı döneminde ödenir.

İşlemlerde Vergi, Resim, Harç İstisnası

MADDE 5. – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere; Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamında sayılan illerde yapılacak teşvik belgeli yatırımlarla ilgili aşağıda belirtilen işlemler; veraset ve intikal vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, emlak vergisi ve harçlar ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre alınan vergi, resim ve harçlardan müstesnadır:

1. Arazi veya arsa tedariki ile ilgili olarak ivazlı veya ivazsız devir, temlik, kamulaştırma, satış vaadi sözleşmesi, intifa ve iştirak hakkı, alım, satım, kira, geri alma, geri verme, ifraz, tevhid, tes-cil, cins değişikliği, rehin ve ipotek tesis ve terkin, islah ve değişiklik işlemleri ile bu işlemler dolayısıyla düzenlenen kâğıtlar,

2. Kredi verilmesi ile ilgili işlemler, bu konuda düzenlenen kâğıtlar ve kredi işlemleri nedeniyle her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben alınan paralar,

Yatırımların bu maddede belirtilen süre içinde tamamlanmaması ve öngörülen amaç dışında kullanılması halinde, daha önce alınmayan vergi, resim ve harçlar, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre gecikme faizi ve ağır kusur cezası ile birlikte tahsil edilir.

Bu madde kapsamına giren işlemler hakkında 24.2.1984 tarihli ve 2982 sayılı kanun hükümleri uygulanmaz.

Yatırım projesinin tamamının fizikî olarak hangi hallerde gerçekleşmiş sayılacağıının ölçütü ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca birlikte belirlenir.

Sigorta Primi İşveren Payları

MADDE 6. – 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere; Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamında sayılan illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.10.1997 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler için, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden tahakkuk ettirilecek primlerin işveren hissesi hazinece karşılanır.

Ödeme usul ve esasları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığınca müştereken belirlenir.

MADDE 7. – Bu Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen Olağanüstü Hal Bölgesinde gelir ve kurumlar vergisine tabi işyerlerinde 1.1.1998 tarihinden itibaren ilk defa işe girenler hakkında 9.3.1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi

MADDE 8. – Kalkınmada Öncelikli Yörelerde; organize sanayi bölgelerine öncelik verilmek üzere en az 10 kişilik istihdam öngören teşvik belgeli yatırımlar için gerçek ve tüzel kişilere, Hazineye ait arazi ve arsaların mülkiyeti bedelsiz olarak devredilebilir.

Devir konusu arazi ve arsaların, imar planları yoksa, bunların imar planları öncelikle yapılır.

Belirlenecek istihdam esaslarına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren beş yıl süre ile uyulması zorunludur.

Devredilen arazi ve arsanın tapu kaydına, devir sırasında Hazinece bedelsiz olarak devrolunduğu, devir amaç ve koşullarına, devir alan gerçek ve tüzel kişilerin uymak zorunda olduğuna dair şerh konulur. Bu madde kapsamında belirlenmiş şartlara uyulmuş olması kaydıyla, talep üzerine, belirlenen süre sonunda, tapu kaydındaki şerh terkin edilir.

Yatırımcının, bu madde kapsamında belirlenen şartlara uymaması halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın taşınmaz mal, üzerindeki muhdesat ile birlikte Hazine adına kaydolunur.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili istihdam, yatırıma başlama ve tamamlama süresi, devredilen taşınmazın teminat olarak gösterilmesi, miktar ve devir koşulları ile diğer esas ve usuller, gerektiğinde ilgili kuruluşların da görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

MADDE 9. – 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 35 inci maddesinin 2 nci fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(f) İlk defa işe başlayan mükellefler ile götürülük şartlarını haiz olanlardan kendi isteği ile götürü usulden gerçek usule geçen mükellefler için, işe veya gerçek usulde vergilendirilmeye başlanan ve izleyen yılda hayat standardı esası uygulanmaz.”

Yürürlük

MADDE 10. – Bu Kanunun;

- a) 3 ve 7 nci maddeleri 1.1.1998 tarihinde,
- b) 9 uncu maddesi 1997 yılı kazançlarına da uygulanmak üzere yayımı tarihinde,
- c) Diğer hükümleri yayımı tarihini izleyen aybaşında,

Yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

